

**UNIVERZITET U SARAJEVU
POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENI FAKULTET**

**REVIZIJA RIBARSKE OSNOVE ZA RIBOLOVNO
PODRUČJE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
- RIBOLOVNA ZONA „ŽEPČE“**

SARAJEVO, 2022. GODINE

**REVIZIJA RIBARSKE OSNOVE ZA RIBOLOVNO
PODRUČJE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
- RIBOLOVNA ZONA „ŽEPČE“**

*Veliku zahvalnost,
za pružanje pomoći u organizaciji
i realizaciji terenskih istraživanja,
dugujemo rukovodstvu,
ribočuvarima i brojnim članovima
Sportsko ribolovnog društva „Bosna“ iz Žepča*

Broj:

Datum:

**REVIZIJA RIBARSKJE OSNOVE ZA RIBOLOVNO
PODRUČJE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
- RIBOLOVNA ZONA „ŽEPČE“**

Rukovodilac projekta:

Prof.dr Samir Muhamedagić

Dekan:

Prof.dr Muhamed Brka

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Zakonska osnova izrade Revizije ribarske osnove	1
1.2. Ciljevi i zadaci izrade Revizije ribarske osnove	1
1.3. Primjena Revizije ribarske osnove	1
1.4. Ribolovno područje Zeničko-dobojskog kantona - ribolovna zona „Žepče“	1
2. HIDROLOŠKE KARAKTERISTIKE VODA U RIBOLOVNOJ ZONI „ŽEPČE“	6
2.1. Hidrološke karakteristike ribolovnih voda u Zeničko-dobojskom kantonu	6
2.2. Hidrološke karakteristike ribolovnih voda u ribolovnoj zoni „Žepče“	10
2.3. Fizičko-hemijske karakteristike voda u ribolovnoj zoni „Žepče“	15
2.3.1. Uvod	15
2.3.2. Materijal i metode rada	17
2.3.3. Rezultati i diskusija	18
3. BIOLOŠKE KARAKTERISTIKE VODA U RIBOLOVNOJ ZONI „ŽEPČE“	20
3.1. Uvod	20
3.2. Materijal i metode rada	20
3.2.1. Fitoplankton i fitobentos	20
3.2.2. Zooplankton i zoobentos	24
3.3. Rezultati i diskusija	28
3.3.1. Rijeka Bosna	28
3.3.2. Pepelarska rijeka	30
3.3.3. Rijeka Željeznica	32
3.3.4. Rijeka Papratnica	34
4. IHTIOLOŠKE KARAKTERISTIKE VODA U RIBOLOVNOJ ZONI „ŽEPČE“	36
4.1. Materijal i metode rada	36
4.2. Rezultati i diskusija	38
4.2.1. Rijeka Bosna	38
4.2.2. Pepelarska rijeka	43
4.2.3. Rijeka Željeznica	45
4.2.4. Rijeka Papratnica	46
4.3. Zbirna analiza kvalitativno-kvantitativne strukture ihtio populacije	48
4.4. Komparativno-sintetski prikaz biopotencijala ribljeg fonda	53
4.4.1. Osnovni fond ihtiofaune rijeke Bosne	54
4.4.2. Osnovni fond ihtiofaune Pepelarske rijeke	56
4.4.3. Osnovni fond ihtiofaune rijeke Željeznice	57
4.4.4. Osnovni fond ihtiofaune rijeke Papratnice	58
4.5. Procjena godišnjeg prirodnog prirasta ribljeg fonda	59
4.5.1. Potočna pastrmka (<i>Salmo trutta</i>)	59
4.5.2. Kljen (<i>Squalius cephalus</i>)	60
4.5.3. Bucov (<i>Alburnus chalcoides</i>)	60
4.5.4. Bolen (<i>Leuciscus aspius</i>)	60

4.5.5. Škobalj (<i>Chondrostoma nasus</i>)	60
4.5.6. Šljivar (<i>Vimba vimba</i>)	61
4.5.7. Plotica (<i>Rutilus virgo</i>).....	61
4.5.8. Deverika (<i>Abramis brama</i>)	61
4.5.9. Gagica (<i>Phoxinus phoxinus</i>).....	61
4.5.10. Šaran (<i>Cyprinus carpio</i>).....	62
4.5.11. Babuška (<i>Carassius gibelio</i>)	62
4.5.12. Mrena (<i>Barbus barbus</i>).....	62
4.5.13. Peš (<i>Cottus gobio</i>)	62
4.5.14. Som (<i>Silurus glanis</i>)	63
4.6. Procjena godišnjeg umjetnog prirasta ribljeg fonda	64
5. ZDRAVSTVENO STANJE I MJERE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE RIBLJEG FONDA U VODAMA RIBOLOVNE ZONE „ŽEPČE“	65
5.1. Mjere zdravstvene zaštite	66
6. MJERE ZAŠTITE RIBLJEG FONDA U VODAMA RIBOLOVNE ZONE „ŽEPČE“	67
6.1. Organizacija ribočuvarske službe	67
6.2. Zaštita posebnih ribljih staništa	69
7. MJERE UNAPRJEĐENJA RIBARSTVA U RIBOLOVNOJ ZONI „ŽEPČE“	71
7.1. Poribljavanje ribolovnih voda	71
7.1.1. Okvirni program poribljavanja	71
7.1.2. Plan poribljavanja	72
8. SPORTSKO-REKREATIVNI RIBOLOV.....	73
8.1. Ribolovački ispit	73
8.2. Dozvola za sportsko-rekreativni ribolov	74
8.3. Vrste i način upotrebe dopuštenih ribolovačkih sredstava.....	75
8.4. Vrijeme lova riba i njihova najmanja dopuštena lovna dužina	75
8.5. Dopuštena količina ulova	77
8.6. Mogućnost godišnjeg ulova određenih vrsta riba	79
8.6.1. Rijeka Bosna	79
8.6.2. Pepelarska rijeka	82
8.6.3. Rijeka Papratnica	83
9. EKONOMIKA UPRAVLJANJA RIBOLOVNOM ZONOM „ŽEPČE“	84
9.1. Prihodi nosioca ribolovnog prava	84
9.2. Rashodi nosioca ribolovnog prava	85
9.3. Bilans poslovanja nosioca ribolovnog prava.....	86
10. PRILOZI	87
10.1. Potočna pastrmka (<i>Salmo trutta</i>).....	87
10.2. Kljen (<i>Squalius cephalus</i>).....	88
10.3. Bucov (<i>Alburnus chalcoides</i>)	89
10.4. Bolen (<i>Leuciscus aspius</i>).....	90

10.5. Plotica (<i>Rutilus pigus</i>).....	91
10.6. Deverika (<i>Abramis brama</i>)	92
10.7. Škobalj (<i>Chondrostoma nasus</i>)	93
10.8. Šljivar (<i>Vimba vimba</i>)	94
10.9. Šaran (<i>Cyprinus carpio</i>)	95
10.10. Srebrni karas, babuška (<i>Carassius gibelio</i>)	98
10.11. Mrena (<i>Barbus barbus</i>)	99
10.12. Sapača, potočna mrena (<i>Barbus balcanicus</i>).....	100
10.13 Uklija (<i>Alburnus alburnus</i>)	100
10.14. Pliska (<i>Alburnoides bipunctatus</i>)	101
10.15. Gagica, gaga (<i>Phoxinus phoxinus</i>).....	102
10.16. Gavčica (<i>Rhodeus sericeus</i>).....	103
10.17. Krkuša, govedarka (<i>Gobio gobio</i>)	104
10.18. Veliki vijun (<i>Cobitis elongata</i>)	105
10.19. Som (<i>Silurus glanis</i>).....	106
10.20. Peš (<i>Cottus gobio</i>).....	108

1. UVOD

1.1. Zakonska osnova izrade Revizije ribarske osnove

Na osnovu člana 10. Zakona o slatkovodnog ribarstvu Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 64/04 od 20.11.2004. godine) Korisnik ribolovnog prava dužan je da najkasnije u roku od jedne godine od dana kada je dobio ribolovno pravo na ribolovnom području realizovati predloženi program gospodarenja ribolovnim područjem i donijeti program unapređenja ribarstva - ribarsku osnovu.

Ribarska osnova važi trajno uz monitoring, a najkasnije do isteka roka od pet godina od dana potvrđivanja ribarske osnove, mora se obaviti REVIZIJA RIBARSKE OSNOVE.

1.2. Ciljevi i zadaci izrade Revizije ribarske osnove

Osnovni cilj izrade Revizije ribarske osnove je utvrđivanje stanja ribljeg fonda u ribolovnim vodama ribolovne zone „Žepče“ nakon petogodišnjeg upravljanja istim, u skladu sa Ribarskom osnovom.

Osnovni zadatak izrade Revizije ribarske osnove je kvantitativno-kvalitativna analiza ihtioloških istraživanja provedenih na reprezentativnim uzorcima, odnosno na vodotocima i vodenim akumulacijama najviše eksploatisanim putem sportsko-rekreativnog ribolova i koji imaju najveći značaj za ovu ribolovnu zonu.

1.3. Primjena Revizije ribarske osnove

Revizija ribarske osnove za ribolovno područje Zeničko-dobojskog kantona - ribolovna zona „Žepče“ je osnovni zakonski dokument upravljanja ribljim fondom i donošenja mjera čuvanja, zaštite i očuvanja ribljeg fonda u ovim ribolovnim vodama u periodu 2023-2028. godina. Smjernice upravljanja ribljim fondom i mjere čuvanja, zaštite i očuvanja ribljeg fonda koje su propisane Ribarskom osnovom a nisu obuhvaćene Revizijom ribarske osnove treba kontinuirano primjenjivati u navedenom periodu.

1.4. Ribolovno područje Zeničko-dobojskog kantona - ribolovna zona „Žepče“

U skladu sa Presudom Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: U-24/16 od 29.11.2017. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 3/18, „Službene novine Federacije BiH“, broj: 8/18) i odredbama Zakona o slatkovodnom ribarstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 64/04 i 27/10) koje nisu osporene Presudom Ustavnog suda Federacije BiH, a koje se na dan potpisivanja ugovora mogu primjenjivati, Davalac ribolovnog prava je odlučio da u svrhu zaštite ribolovnog područja na Zeničko-dobojskom kantonu privremeno ustupi ribolovno pravo na korištenje udruženjima, odnosno organizaciji sportskih ribolovaca, neprofitnim organizacijama bez naknade po ribolovnim zonama.

Na osnovu člana 7. i člana 8. stav (2) i (3) Zakona o slatkovodnom ribarstvu („Službene novine Federacije BiH“ broj 64/04 i 27/10) Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona i Sportsko ribolovno društvo „Bosna“ iz Žepča su dana 24.08.2021. godine zaključili Ugovor o privremenom ustupanju ribolovnog prava na ribolovnom području Zeničko-dobojskog kantona za ribolovnu zonu „Žepče“ - broj: 05-20-11554-6/21 (slika 1.1-1 do 1.1-3).

Predmet ovog ugovora je privremeno ustupanje ribolovnog prava Korisniku ribolovnog prava za sportsko-rekreacioni ribolov, bez naknade na dijelu ribolovnog područja Zeničko-dobojskog kantona - ribolovna zona „Žepče“, općina Žepče, sa pravima, obavezama i odgovornostima ugovornih strana. Korisnik ribolovnog prava prihvata privremeno ustupljeno ribolovno pravo nad ribolovnim područjem i obavezuje se da će koristiti ribolovno pravo u okvirima granica ribolovnog područja na teritoriji općine Žepče shodno Odluci o određivanju ribolovnog područja i ribolovnih zona na području Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 18/07).

Na osnovu odredbi člana 5. Odluke o određivanju ribolovnog područja i ribolovnih zona na području Zeničko-dobojskog kantona (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona broj 18/07) i Ugovora o privremenom ustupanju ribolovnog prava na ribolovnom području Zeničko-dobojskog kantona za ribolovnu zonu „Žepče“, ribolovnoj zoni „Žepče“ pripadaju sljedeći vodotoci:

- rijeka Bosna od administrativne granice prema općini Zenica na mjestu gdje Kovanički Potok utiče u Bosnu nizvodno do sela Dolovi sa desne strane i sela Vinište sa lijeve strane toka ove rijeke i dio
- lijeve obale ove rijeke od sela Simići do sela Bradići na administrativnoj granici sa općinom Maglaj
- Pepelarska rijeka u dužini od 7 km uzvodno od ušća u rijeku Bosnu u mjestu Begov Han
- Želečka rijeka cijelim tokom
- Željezno-poljska rijeka izvire ispod Jastrebcu, a u Bosnu se ulijeva s njene lijeve strane na to kod naselja Donja Golubinja
- Ograjina izvire ispod Matinskog Visa.
- Papratnica cijelom tokom (oko 12 km) i u Bosnu se ulijeva s lijeve strane na tok kod sela Papratnica
- Liješnica ovoj zoni pripada samo u svom srednjem dijelu kod naselja Brankovići u dužini do 10 km.

Prema istom članu ove Odluke ribolovna zona „Žepče“ namijenjena je isključivo za sportsko-rekreacioni ribolov.

CJELOKUPNA STUDIJA ILI NJENA POJEDINA
POGLAVLJA MOGU SE DOBITI NA UVID
PUTEM E-MAILA:

s.muhamedagic@ppf.unsa.ba
i d.lepara@ppf.unsa.ba

AUTORI